

Beleid omtrent

**(Hoog)begaafde leerlingen
ICBS De Bonte Mol**

De Bonte Mol
...voor een gegronde basis!

**Dit beleid is een onderdeel van het
schoolzorgplan en
schoolontwikkelplan**

Schermerhorn

Juli 2011

Visie

In elke klas zitten kinderen die op school duidelijk boven gemiddeld presteren ofwel in staat moeten worden geacht om duidelijk boven gemiddeld te presteren.

In onze schoolvisie staat omschreven dat wij tegemoet willen komen aan de verschillen in aanleg, in talent, in behoefte en in onze aanpak rekening houdend met de diversiteit aan kinderen in de school. Zowel leerkrachten als kinderen leren waardering voor elkaar en anderen op te brengen, door elkaar te stimuleren in de mogelijkheden, werk te presenteren, elkaar complimenten te geven en successen te vieren.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen leer- en werkplezier opbouwen omdat dit de drijfveer is die leidt tot inspiratie, motivatie en beleving.

De school heeft vertrouwen in en hoge verwachtingen van de mogelijkheden van de kinderen om op eigen wijze tot ontwikkeling te komen.

Ten aanzien van de groep leerlingen die duidelijk boven het gemiddelde presteren staat hieronder omschreven hoe wij hier als school mee om willen gaan.

Doel

Het doel van het onderwijs is:

1. *De kinderen zitten goed in hun vel*; De kinderen gaan met plezier naar school toe. Zij hebben een positief beeld van zichzelf, van school en hun plek daarin. Dit betekent overigens niet dat ze alles leuk hoeven te vinden.
2. *De kinderen zijn productief*; De kinderen presteren op het niveau dat bij hun cognitieve en sociaal-emotionele capaciteiten hoort. Ze zijn in staat om met frustraties en uitdagende stof om te gaan. Ze zijn zich bewust van hun sterke kanten of talenten en zetten deze ook in.
3. *De kinderen halen de kerndoelen*; De kinderen hebben een goede beheersing van de stof die in de kerndoelen omschreven staat. Ons streven is om alle leerlingen dit in de gebruikelijke acht jaar af te laten ronden. De leerlingen zijn goed voorbereid op de inhoud waar het middelbaar onderwijs op voortbouwt.
4. *Plusdoelen*;
 - a. *Verrijking & verdieping in de klas*;
De plusdoelen zijn gericht op een extra aanbod van leerstof in de vorm van verrijking & verdieping in de klas.
 - b. *Deelname aan plusklas*;
 - b1. De plusdoelen zijn gericht op het aanleren van vaardigheden. De belangrijkste vaardigheden zijn: Jezelf motiveren, omgaan met je overtuigingen, geheugen gebruiken, zelfstandig werken, samenwerken, omgaan met frustraties, het opsporen en oplossen van hiaten.
 - b2. De plusdoelen halen we met behulp van plusmateriaal wat we selecteren als middel om de bovenstaande vaardigheidsplusdoelen te bereiken.

Bovenstaande doelen staan in volgorde van belangrijkheid. We streven ernaar om ervoor te zorgen dat alle kinderen een bepaald niveau halen alvorens door te gaan naar een volgend niveau.

Beleid - Signalering

Het uitgangspunt is dat we ieder kind dat gebaat is bij extra begeleiding middels verrijking & verdieping in de klas en/of deelname aan de plusklas dit aanbieden. Dit kan betekenen dat een kind met een IQ van 140 juist niet in de plusgroep zit omdat het geen baat heeft bij onderwijs in de plusgroep. Terwijl een kind met een IQ van 115 die er wel baat bij heeft van harte welkom is.

We signaleren en registreren kinderen waarvan het vermoeden is dat ze begaafd zijn centraal en volgen ze door de hele schoolloopbaan. We gebruiken hierbij de volgende tools:

Instroom op school:

- Ouders vullen het 'Zo is ons kind' formulier in. (Kan ook menstekening worden, welke na de wenperiode wordt besproken)
- De leerkracht interpreteert het formulier op kenmerken van een (hoog)begaafd kind. Als er meerdere punten op mogelijke (hoog)begaafdheid duiden volgt een gesprek met ouders over de ontwikkeling en denkwijze van het kind.
- De ontwikkeling van het kind wordt vastgelegd in het chronologisch overzicht waarbij oog is voor zijn ontwikkelingsvoorsprong.

Tijdens de schoolloopbaan: (niet alle eigenschappen hoeven van toepassing te zijn) **Didactische gegevens:**

A) Het kind scoort minimaal drie achtereenvolgende meetmomenten een Cito A score op één bepaald gebied of op meerdere gebieden.

B) Vastgesteld IQ middels een officieel intelligentie onderzoek. (TIQ minimaal 115)

Werkhouding: (niet alle eigenschappen hoeven van toepassing te zijn)

Het kind:

• is snel van begrip;	• kan grote denk-/leerstappen maken;
• verworven kennis goed toepassen;	• heeft groot probleemoplossend vermogen;
• heeft groot analyserend vermogen;	• heeft een goed geheugen;
• toont brede algemene interesse;	• is een doorvrager;
• is een scherp waarnemer;	• is verbaal vaardiger dan leeftijdsgenoten;
• valt op door origineel gevoel voor humor;	• toont een creatief denkvermogen;
• denkt buiten de reguliere kaders;	• wekt de indruk geestelijk vroegrijp te zijn;
• zoekt uitdagingen;	• toont een groot doorzettingsvermogen wanneer het uitgedaagd wordt;
• kan zich sterk concentreren wanneer activiteit aansluit bij interesse gebieden;	• is perfectionistisch ingesteld;
• is in staat tot zelfreflectie;	• heeft een grote behoefte aan autonomie;
• accepteert regels en tradities niet klakkeloos maar bevraagt deze;	• zoekt ontwikkelingsgelijken in oudere kinderen;

Verder diagnostisch onderzoek:

- Intern aanvullend onderzoek door IB-er of leerkracht.
- Leerkracht vult signaleringsvragenlijst in om een leerling beter in beeld te brengen.
- Indien gewenst aanvullend onderzoek in de vorm van intelligentieonderzoek uitgevoerd door een extern bureau.

Wanneer de school heeft vastgesteld dat een kind extra begeleiding nodig heeft middels verrijking & verdieping in de klas of deelname aan de plusklas wordt de hieronderstaande procedure toegepast.

Beleid - Kerndoelen

- Kinderen worden geplaatst in de groep die overeenkomt met hun leeftijdsniveau.
- Het doel is dat kinderen minimaal op alle gebieden gelijk presteren aan hun leeftijdsgenoten.
- Het productief vermogen wordt allereerst ingezet om de kerndoelen te halen.
- Kinderen die op een bepaald onderdeel voorlopen komen in aanmerking voor compacten en verrijking & verdieping in de klas en/of deelname aan plusklas.
- Een leerling die als gevolg van plus-onderwijs afzakt in de kerndoelen wordt teruggezet in de klas.
- Alleen kinderen die minimaal 2 jaar voorlopen op alle gebieden (sociaal-emotioneel, cognitief, motorisch) worden als uitzondering besproken om een klas over te slaan. Dit is echter niet gewenst. Hierbij gebruiken we de versnellingswenselijkheidlijst.

Beleid - Verrijking

De tijd die na het behalen van de kerndoelen op eigen niveau over is wordt besteed aan plusdoelen:

- a. Allereerst wordt er vakgebonden verdieping aangeboden (standaard verrijkingsmateriaal dat op school aanwezig is (zie bijlage verrijkingsmateriaal)
- b. Daarna verrijking in de vorm van verbreding (meer onderwerpen).

Het uitgangspunt bij de verrijking zoals beschreven in punt b. is het opdoen van vaardigheden:

- Leren leren
- Leren denken
- Leren leven

Om dit voor elkaar te krijgen kiezen we voor een algemene inhoud waarin door de leerkracht en de plusklasbegeleider ingezet wordt op uitdagingen:

- Projectgericht thema's uitwerken;
- Webquests uitwerken;
- Een vreemde taal leren (b.v. Engels, Spaans);
- Filosofie.

Uitvoering - In de klas & plusklas

In de klas

- In de klas worden de lessen gedifferentieerd aangeboden. Dit staat omschreven in het groepsplan. In het groepsplan krijgt het kind een plek binnen de instructie onafhankelijke groep.
- Er wordt gewerkt met Compacten en verdiepings-/verrijkingsstof op het vakgebied rekenen en taal. De verrijkings-/verdiepingsstof bestaat onder andere uit: Rekenmeesters, Taalmeesters, Denkwerk (leren omgaan met informatie), Topklassers wetenschap, Topklassers wiskunde, Topklassers vreemde talen (Spaans), Topklassers cultuur, Sterrenwerk Engels, Gezelschapsspel Tridio, Techniek: Spekro & diverse Ein-O's proefjes.
- Na een half jaar wordt het groepsplan geëvalueerd (na 3 maanden een tussentijdse evaluatie). Er wordt bekeken of de aangeboden leerstof passend is en hoe er door het kind aan gewerkt wordt.

- Wanneer het aanbod passend is wordt de aanpak binnen het groepsplan voortgezet.
- Mocht het aanbod onvoldoende uitdaging bieden dan kan bekeken worden of deze leerling meer baat zou kunnen hebben bij het aanbod in de plusklas.

In de plusklas

De plusklas komt eenmaal in de twee weken 2 uur bij elkaar. Er wordt onderscheid gemaakt qua leeftijd, middels een middenbouw (gr. 4-5-6) en bovenbouw plusklas (gr. 6-7-8). De middenbouw plusklas wordt begeleid door juf Daniëlle Kenter, op ICBS De Bonte Mol in Schermerhorn. De bovenbouw plusklas wordt begeleid door juf Sonja Koning, op De Lourdesschool in Westbeemster.

Binnen de plusklas worden de plusvakken gegeven en daarnaast het verdere plusmateriaal besproken. Leerlingen kijken zelf hun werk na, dit wordt steekproefsgewijs gecontroleerd. De tijdswinst die wordt behaald door het werken met compacten, wordt ingezet om deel te nemen aan de plusklas. Tevens heeft de leerling zo, tijdens de reguliere lesweek, tijd om het plusmateriaal te verwerken.

In de plusklas zal tijd besteed worden aan het werken aan de vaardigheden:

- Leren Leren
- Leren Denken (oa. filosofie)
- Leren Leven (oa. sociaal-emotionele vaardigheden, je talenten en kwaliteiten kunnen benoemen en inzetten).

De methodes die hiervoor ingezet gaan worden zullen nog geselecteerd worden.

Tevens zal er tijd besteed worden aan terugkoppeling, bijsturen en instructie omtrent de verwerking van het plusmateriaal. Daarnaast leren de kinderen om feedback op hun eigen werk & werkhouding te geven. Materialen die gebruikt worden voor de verwerking in de reguliere klas zijn in de bovenbouw bijv. Denkwerk (leren omgaan met informatie), Topklassers wetenschap, Topklassers wiskunde, Topklassers vreemde talen (spaans), Topklassers cultuur, Sterrenwerk Engels, gezelschapsspel Tridio, Techniek: Spekro & diverse Ein-O's proefjes en webquests.

Projecten die in de plusklas gemaakt worden krijgen waar mogelijk ook een plek in de klas middels een presentatie of door deze op te hangen.

Ook wordt er een punt gegeven op het rapport voor de prestaties in de plusklas.

Uitvoering - Eigenaarschap

Het beleidsplan wordt bewaakt en bijgewerkt door een Hoogbegaafdheid (HB) Commissie. Haar taken zijn:

- Ondersteuning bieden bij signalering;
- Eventueel aanvullend onderzoek doen (IB-er of plusklasbegeleider);
- Eventueel observaties verrichten in de groep;
- Ondersteuning bieden bij selectie van leerlingen die in aanmerking komen voor de plusklas;
- Lesmateriaal (verrijking & verdieping) beschikbaar maken & organiseren zodat deze direct inzetbaar is voor de leerkrachten in de klas;
- Adviseren van collega's;
- Het begeleiden en invullen van handelingsplannen voor specifieke leerlingen;
- Drie keer per jaar evaluatie uitvoeren;
- Waar nodig bijwerken van het beleidsplan;
- Adviseert in teamtrainingen en individuele trainingen;
- Adviseert omtrent aanschaf materialen.
- Reageren op vragen, klachten of opmerkingen van ouders, kinderen collega's;

De HB commissie wordt bemand door:

- Directeur (indien gewenst)
- IB-er;
- Plusklasbegeleider;
- Vertegenwoordiger vanuit het team.

Uitvoering - Communicatie

Er is een apart beleidsstuk opgesteld t.a.v. de communicatie. Deze dient nog besproken en vastgesteld te worden.

Hieronder staat in grote lijnen weergegeven hoe de communicatie verloopt:

Richting leerling & ouders

- De communicatie rondom de leerling verloopt via de groepsleerkracht. De leerkracht is en blijft hoofdverantwoordelijk voor het proces van de leerling. De plusklasbegeleider informeert de leerkrachten omtrent de deelname aan de plusklas middels een formulier in de plusmap waarop korte op-/aanmerkingen staan.
- De leerkracht informeert zowel het kind als de ouders omtrent deelname aan verrijkingswerk en/of deelname aan de plusklas. Zo mogelijk kan ook het kind voor een deel de inhoud van de lesstof meebepalen.
- De leerkracht voert de 10 minuten gesprekken omtrent de rapporten. De plusklasbegeleider kan uitgenodigd worden om hierbij aanwezig te zijn.
- De plusklasbegeleider draagt er zorg voor dat er ten aanzien van de vorderingen in de plusklas een cijfer en een toelichting wordt gemaakt in de rapporten.
- Jaarlijks wordt er een informatieavond georganiseerd voor ouders. Hierin wordt het beleid uiteengezet en wordt er een overzicht gegeven van gebruikte materialen.
- Het beleid wordt gepubliceerd op de website van de school.
- Een samenvatting van het beleid wordt verwerkt in de schoolgids.
- Ouders en leerlingen kunnen hun klachten, opmerkingen en suggesties kwijt op het e-mail adres: info@debontemol.nl. De HB commissie behandelt de ingekomen post en reageert hier waar nodig op.

Richting leerkrachten

- De communicatie rondom de leerling verloopt via de groepsleerkracht. De leerkracht is en blijft hoofdverantwoordelijk voor het proces van de leerling. De plusklasbegeleider informeert de leerkrachten omtrent de deelname aan de plusklas middels een formulier in de plusmap waarop korte op-/aanmerkingen staan.
- De HB commissie bespreekt het beleid in teamvergaderingen.
- Er wordt een map beleid gemaakt waarin alle beleidsstukken van ICBS De Bonte Mol in teruggevonden kunnen worden.
- Het beleid wordt eveneens gepubliceerd op de website van de school.
- De HB commissie rapporteert omtrent hun werkzaamheden in reguliere teamvergaderingen of via de teaminfo.
- Leerkrachten kunnen vragen omtrent hoogbegaafdheid etc. stellen aan de HB commissie. Dit kan ook via het e-mail adres: info@debontemol.nl

Uitvoering - Bijsturen

Er zal met regelmaat gemeten worden of het proces naar behoeven verloopt. Hierbij kunnen er verschillende zaken bekeken worden:

- Volgen leerresultaten (Kerndoelen: methodegebonden toetsen, Cito resultaten etc);
- Klassenobservaties
- Volgen leerlingen door de jaren heen
- Vragenlijsten aan leerlingen of eventueel interviews (afhankelijk van de leeftijd)
- Tevredenheidsonderzoek ouders

Ten aanzien van de leerresultaten wordt er driemaal per jaar gekeken (september, januari, juni). Hier wordt zowel op individueel, groeps als schoolniveau gekeken. Als er ongewenste resultaten uitkomen zal er worden gekeken wat de oorzaak hiervan is en zal er worden bepaald wat hieraan gedaan kan worden om de resultaten te verbeteren.

De HB commissie let er specifiek op dat de zorg ten aanzien van (hoog)begaafde leerlingen gecontinueerd wordt bij overgang naar het volgende schooljaar.

De HB commissie bekijkt minimaal twee keer per jaar alle klachten / suggesties om daarmee waar nodig bij te sturen.

Bijlage 1

Materialen t.b.v. verdieping & verrijking (hoog)begaafde leerlingen op ICBS De Bonte Mol

Op ICBS De Bonte Mol zijn de volgende materialen aanwezig:

Vakgebied	Materiaal	Groepen
Rekenen	Rekenmeesters (1 t/m 4)	Groep 3 t/m 7
Rekenen	Plustaak rekenen 4/5	
Rekenen	Rekentoppers	Groep 6 t/m 8
Wiskunde	Topklassers Wiskunde (1 & 2)	
Taal	Taalmeesters (1 t/m 4)	Groep 3 t/m 7
Taal	Taaltoppers	Groep 6 t/m 8
Informatieverwerking	Denkwerk (1 t/m 4)	Groep 5 t/m 8
Wereldoriëntatie	Topklassers wetenschap: Sterrenkunde deel 1 Natuurverschijnselen deel 2 Biologie deel 5	
Engels	Sterrenwerk Engels (1 t/m 6)	
Vreemde taal	Topklassers Spaans	
Coöperatief leren	Tridio / Mount Everest / Warp n Woof	
Techniek	Spektro	
Techniek	Ein-O's proefjes: Magneten & luchtdruk	

Daarnaast krijgen de kinderen vaak de opdracht om een project uit te werken en dit te presenteren aan hun groepsgenoten.

Verder wordt gebruik gemaakt van het programma sketchup en webquests op de computer.